

▶ Volgens directeur Erik van der Weerd ligt de

kleding van SaXcell volgend jaar in de winkel, met hulp van India

Twentse recyclevezel schakelt een versnelling hoger

Het Twentse bedrijf dat van afgedankt katoen een nieuwe textielvezel maakt, schroeft de productie op. SaXcell verhuist daarvoor in december van Goor naar Enschede en begint ook in India. Volgend jaar moeten de eerste, hoogwaardige kledingstukken van deze SaXcell-vezel te koop zijn.

Frank Timmers
Goor/Enschede

SaXcell is een uit hogeschool Saxion voortgekomen bedrijf dat van ingezameld katoen via een chemisch proces een nieuwe vezel maakt. Met deze vinding wordt sinds 2020 op kleine schaal in een fabriek in Goor proefgedraaid. De opbrengst daar is 40 kg van de nieuwe stof per dag, die daarna in India en Turkije verder wordt verwerkt.

Bij de vinding betrokken lectoren Ger Brinks en Gerrit Bouwhuis van Saxion zeiden in 2018 in *De Twentse Courant Tubantia* dat een jaarlijkse productie van 10 miljoen kilo per jaar het ultieme doel is. Na de proeffase zet SaXcell nu een stapje in die richting. Van der Weerd: „In Enschede willen we 750 ton per jaar maken en eventueel doorgroeien naar 3000 ton per jaar.”

Tegen verspilling

De Nederlandse overheid wil veruiling en verspilling van textiel, zoals kleding en beddengoed, verminderen. Ze noemt de

▲ Afgedankte handdoeken en lakens van katoen worden in een grote wasmachine met een chemische stof behandeld. De gedroogde lakens gaan naar Frankenhuis in Almelo die ze tot een pulp vermaakt. Daarna worden ze in India via natspinnerij tot een vezel verwerkt. FOTOS/LENNEKE LINGMONT

textielindustrie wereldwijd een van de meest vervuulende industrieën die veel grondstoffen verspilt. Het doel is om in 2050 alleen nog gerecycled en duurzaam textiel te maken.

„Er moet steeds meer gerecycled worden en daar spelen we op in”, zegt Van der Weerd. Hij voelt de urgentie en noodzaak om de productie te vergroten, maar heeft in Goor tegelijkertijd ervaring dat opschaling onverwachte

problemen oplevert. „Het kost tijd om het te leren”, zegt hij. „Dat weet je van tevoren.” Ook in Enschede zal er tegelijk met het produceren nog moeten worden geleerd.

Serius omzet maken

Toch gelooft hij dat SaXcell volgend jaar voor het eerst serius omzet kan maken. Dat kan door de vezel ook in India te produceren. Deze maand zijn afspraken

gemaakt die tot 1000 ton per jaar van de SaXcell moeten leiden. De machines om het te produceren staan al in de fabriek van Birla Cellulose in Mumbai - „Ze zijn tien keer zo groot als die in Goor” - en donderdag 21 september heeft SaXcell de receptuur voor de Twentse vezel overgedragen.

De vezelroute

Het Indiase bedrijf is voor SaXcell geen vreemde, want ook nu al bij de verwerking van de Twentse vezel betrokken. Dat zit zo. In Goor komt afgedankt katoen terecht - bijvoorbeeld massa’s badlakens die industriële wasserijen hebben verhuurd aan hotels - dat met een

geheim chemisch proces in een grote wasmachine wordt behandeld. De lappen gaan daarna naar Frankenhuis in Almelo die de stof vermaakt tot een pulp. Van afval is

We hebben de mensen en de ruimte niet. Wil je het allemaal hier houden, zal het klein blijven

- Erik van der Weerd, ceo SaXcell

nu een nieuwe grondstof ontstaan. Die gaat op transport naar India waar er via de techniek van natspinnerij een vezel van wordt gemaakt. Die vezel wordt vervoerd naar Ugurlular Tekstil in het Turkse Denizli dat er een garen van spint. Weverij Selin in Denizli maakt er lappen stof van en heeft al enkele handdoeken en shirts gemaakt, bij wijze van proef.

Twentse industrie

Van der Weerd gelooft niet dat er in Nederland, laat staan in Twente, een grotere textielindustrie kan ontstaan op basis van gerecycelde stoffen. „We hebben de mensen niet, de ruimte niet. De energie is

een probleem. Wil je het allemaal hier houden, zal het klein blijven.” Wil textielrecycling werkelijk een positieve milieupact hebben, dan is internationaal opereren volgens hem noodzakelijk.

Alleen als 't groot wordt

„Dat lukt alleen als het heel groot wordt”, zegt hij. Voor Nederland en Twente lijkt hem vooral een creatieve, innovatieve rol weggelegd. Met het opschrijven van de productie en het maken van een eerste collectie kleding, hoopt hij aan te tonen dat het proces economisch uit kan. Als dat inderdaad lukt, wil SaXcell wereldwijd licenties gaan verkopen voor de recep-

▲ Textielchemicus Fred Visch en ceo Erik van der Weerd met een begin- en een eindproduct van SaXcell. FOTOS/LENNEKE LINGMONT

SaxCell

SaxCell staat voor Saxion cellulose. Cellulose is het hoofdbestanddeel van cellwanden van planten. De bekendste vezel die ervan wordt gemaakt, is viscose. De Twentse vezel SaXcell is volgens Van der Weerd milieuvriendelijker omdat hij volgens de milieuvriendelijke liocell-proces wordt gemaakt. Het is niet gemaakt van hout, maar van oud katoen. Het ingezamelde textiel moet voor 80 tot 90 procent zuiver katoen zijn, wil SaXcell het kunnen gebruiken. Het werkt samen met textielinzamelaars Sympany, Twente Milieu en textielsorteerder RTT in Enschede, waar jaarlijks 10 miljoen afgedankt textiel wordt gesorteerd. De laatste twee zijn net als SaXcell deelnemer in Texplus, het Twentse samenwerkingsverband op het gebied van circulair textiel.

tuur en de fabriek. Het geld dat daarmee wordt verdiend, wil Van der Weerd dan steken in verdere innovaties.

De eerste SaXcell-kleding zal volgens Van der Weerd hoogwaardig en relatief duur zijn vanwege de hoge kosten van de productie van de vezels. Het zal zijn samengesteld uit Twentse en Indiase SaXcellvezels en in het begin bovendien nog andere vezels bevatten om de kwaliteit te garanderen. Later hoopt hij ook aan goedkopere kleding toe te komen.

■ SaxCell vestigt zich 1 december in het pand van voorheen JB Textiles op bedrijventerrein Marssteden.